

KVALITET I UNDERVISNINGEN: DIALOG ELLER KONCEPT?

FAGLIGHED OG KVALITETSSIKRING I
DANSKUDDANNELSERNE

30. MAJ 2018

PER FIBÆK LAURSEN

KONCEPTER

- Forholdsvis nyt fænomen i dansk pædagogik
- Fra dagtilbud til voksenundervisning
- Eksempler: CL, LP, KRAP, PALS, Synlig læring
- Består af et grundsyn på læring og undervisning, metodeanvisninger, hjælpemidler m.m. Ofte også tilbud om kurser, konsulentbistand og 'merchandise'.

- Chr. Åbro: *Koncepter i pædagogisk arbejde*. Hans Reitzel, 2017

FORDELE VED KONCEPTER

- Fælles sprog, fælles grundsyn, fælles bestræbelser
- Konkrete metoder og værktøjer – ofte innovative og velbegrundede
- Velegnet til profilering udadtil
- Trives godt sammen med markedsføring

ULEMPER, BEGRÆNSNINGER

- Påstande om evidensbaseret er ofte utroværdige. Som regel viser forskningen blot, at koncepterne virker, ikke at de virker bedre end alternativer
- Begejstringen for et koncept har tendens til at ebbe ud som en modebølge: læringsstile, intelligensprofiler som eksempler
- Koncepter mindsker ikke behovet for kompetente lærere eller for forberedelsestid

DAILOG OG ANDRE METAFORER

Gartneri- eller plantemetaforen:

- Elever: planter
- Læreren: gartner
- Kundskaber og færdigheder: frugter

Produktionsmetaforen:

- Elever: råstof
- Læreren: håndværker eller industrioperatør
- Kundskaber og færdigheder: færdige produkt

Dialog:

- Elever: ligeværdige samtalepartnere
- Læreren: mere-vidende samtalepartner
- Kundskaber og færdigheder: dialogens emne

DIALOGTRADITION OG EFFEKTFORSKNING

Dialogtradition:

- Grundtvig, Hal Koch, Løgstrup, Holger Henriksen
- Bhaktin, Olga Dysthe

Effektforskningen:

- Hilbert Meyer, Andreas Helmke, John Hattie

GOD UNDERVISNING SKABES *IKKE* AF:

- Bestemte undervisningsformer eller metoder
 - Avancerede computere eller andre hjælpemidler
 - Lav klassekvotient, mange timer, mange penge
 - Enkelte reformtiltag
-
- Men af langsigtet indsats på mange fronter for at forbedre selve undervisningen

DIALOG-MODELLEN

- Dialog
- Indholdsmæssig klarhed
- Aktivering
- Læringsorientering
- Organisering
- Gennemsikkelige forventninger

Med støtte i både dansk skoletradition og international effektforskning

DIALOG

Ægte samtale i stedet for overhøring

- Læreren er troværdig og autentisk, også i sine spørgsmål
- Læreren justerer og evaluerer sin undervisning ud fra deltagernes reaktioner
- Venlige relationer

INDHOLDSMÆSSIG KLARHED

Indholdet er det basale aspekt – det deltagerne skal lære, og det der giver skolen mening

- Mål: deltagerne skal forstå, hvad de skal lære
- Mening: og hvorfor de skal lære det
- Helhed og struktur

AKTIVERING

Deltagere lærer af det, de selv gør, og ikke af det læreren gør

- Kognitiv aktivering: at tænke selv
- Social aktivering: at arbejde sammen med andre
- Træning

LÆRINGSORIENTERING

Deltagerne skal helst ville lære noget

- Læringsfremmende miljø
- Metakognition: eleverne skal lære at forholde sig til deres egen læring
- Forståelse og dybde

ORGANISERING

Et velorganiseret fællesskab er vigtigt især for deltagere uden uddannelsestradition

- Klasseledelse
- Udnyttelse af tiden
- Passende niveau af variation

GENNEMSKUELIGE FORVENTNINGER

Mennesker har tendens til at leve op til de forventninger, de oplever stilles til dem

- Passende ambitionsniveau
- Hjælpe deltagerne til høje forventninger til dem selv
- Feedback

DIALOG-MODELLEN

- Dialog
- Indholdsmæssig klarhed
- Aktivering
- Læringsorientering
- Organisering
- Gennemskuelige forventninger

TIL SLUT EN REKLAME

AARHUS
UNIVERSITET